

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2017 m. lapkričio 30 d.

„Bendras Europos dangus: kultūra pakito, tačiau oro erdvė vis dar yra suskaidyta“, – teigia ES auditoriai

Iniciatyva „Bendras Europos dangus“ (BED) pagerinti oro eismo valdymą visoje ES tenkintais aiškais poreikis, ir ji padėjo sukurti didesnio efektyvumo kultūrą. Tačiau remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, Europos oro erdvės valdymas išlieka suskaidytas, o BED koncepcija dar nėra įgyvendinta. Technologiniams BED elementams skirtas ES finansavimas iki šiol siekė 730 milijonų eurų, o iki 2020 m. išaugs iki 3,8 milijardo eurų.

Auditoriai, siekdami išnagrinėti iniciatyvą, aplankė valdžios tarnybas, oro navigacijos paslaugų teikėjus ir nacionalines priežiūros institucijas penkiose valstybėse narėse (Ispanijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje) bei pagrindinius politikos, veiklos ir pramonės suinteresuotuosius subjektus. Jie nustatė, kad BED iniciatyva buvo pagrįsta, nes nacionalinės monopolijos ir susiskaidymas kliudė Europos oro erdvės valdymo veiklai. Politika yra nuosekli ir ja stengiamasi pašalinti minėtus trūkumus. Tačiau dėl eismo modelio pokyčių iš pat pradžių nustatyti aukšto lygio iniciatyvos tikslai tapo iš dalies nepasiekiami ir iš dalies neaktualūs.

„Oro transportas yra svarbi ES vidaus rinkos dalis; jis skatina asmenų ir prekių judumą bei ekonomikos augimą, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys George Pufan. – Tačiau akivaizdu, kad bendra Europos rinka dar nesinaudoja bendro dangaus privalumais“.

Auditoriai teigia, kad navigacijos mokesčiai nebuvo iš esmės sumažinti, o oro eismo užlaikymai vėl ėmė ilgėti. Dabartiniai funkciniai oro erdvės blokai iš esmės yra kaimyninių valstybių suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo forumas, tačiau jie nebuvo veiksmingi sprendžiant susiskaidymo problemas oro erdvės valdymo, paslaugų teikimo ir pirkimų srityse. Nacionalinėms priežiūros institucijoms priežiūrą trukdo vykdyti tai, kad jos ne visada yra visiškai nepriklausomos, o kai kuriais atvejais stokoja būtinų išteklių.

Auditoriai pažymi, kad Komisijai ir valstybėms narėms sunku susitarti dėl veiksmingumo tikslinių rodiklių, ypač pajėgumų ir sąnaudų efektyvumo srityse. Be to, kai kurie rodikliai neapima atitinkamų veiksmingumo aspektų.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47 063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Dėl technologinio BED ramsčio – SESAR projekto – MTTP aplinka, kuri anksčiau buvo suskaidyta, tapo koordinuota. Tačiau ES vaidmuo, susijęs su projekto įgyvendinimo sritimi, tvarkaraščiu ir finansavimo dydžiu, nuo pat projekto pradžios pasikeitė – visi šie aspektai gerokai išsiplėtė. Veiksmingumo užmojai dabar nustatyti 2035 m., o ne 2020 m., kaip buvo iš pradžių.

Kad iniciatyva BED būtų veiksmingesnė, auditoriai Europos Komisijai teikia keletą rekomendacijų:

- peržiūrėti BED aukšto lygio tikslus;
- išanalizuoti kitas susiskaidymo mažinimo alternatyvas ir prioritetą skirti tiems MTTP sprendimams, kuriais ši problema sprendžiama;
- užtikrinti visišką nacionalinių priežiūros institucijų nepriklausomumą;
- suderinti veiklos rezultatų planą ir peržiūrėti kai kuriuos savo pagrindinius rodiklius;
- atsižvelgiant į BED tikslus, peržiūrėti ES paramos MTTP struktūrą;
- sugriežtinti Bendrosios įmonės SESAR atskaitomybę.

Pastabos leidėjams

2015 m. į ES oro uostus atvyko, buvo atvežta ir iš jų išvyko bei buvo išvežta apie 920 milijonų keleivių ir 15 milijonų tonų krovinių. Tais pačiais metais Europos danguje vykdyta beveik 10 milijonų komercinių skrydžių. Kad toks eismas būtų saugus ir efektyvus, reikalingas oro eismo valdymas, kurį sudaro trys esminės funkcijos: orlaivių atskyrimo užtikrinimas, oro eismo valdymo paslaugų teikimo ir skrydžių paklausos pusiausvyros užtikrinimas ir oro navigacijos informacijos teikimas oro erdvės naudotojams.

Nors oro eismas pagal pobūdį yra tarptautinis, tradiciškai jis valdomas nacionaliniu lygmeniu suskaidytoje ir monopolistinėje aplinkoje. Būtent šie ypatumai lemia užlaikymus ir didesnes eismo valdymo sąnaudas oro erdvės naudotojams. Todėl BED iniciatyva siekiama keletą užduočių, anksčiau priklausiusių tarpvyriausybinei sričiai, perkelti į Europos Sąjungos lygmenį ir taip pagerinti bendrą oro eismo valdymo veiksmingumą.

BED iniciatyva oficialiai pradėta vykdyti 2004 m. Pagal ją laipsniškai sukurta reglamentavimo sistema, apimanti visoje ES taikomas taisykles dėl oro eismo saugos, paslaugų teikimo, oro erdvės valdymo ir sąveikumo tinklo viduje. Ši sistema derinama su technologijų modernizavimo programa, projektu SESAR ir papildoma finansinėmis iniciatyvomis.

Specialioji ataskaita Nr. 18/2017 „Bendras Europos dangus: kultūra pakito, tačiau bendras dangus nesukurtas“ paskelbta Audito Rūmų svetainėje (www.eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.